

Ödemeler Dengesi - Nisan 2013

İktisadi Araştırmalar Bölümü

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Nisan ayında cari açık beklentilerin üzerinde...

Nisan ayında cari işlemler açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %79,7 artarak 8,2 milyar USD ile piyasa beklentisinin bir miktar üzerinde gerçekleşmiştir. Nisan ayında cari açık geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla yaklaşık iki katına çıkmış, bu gelişmede dış ticaret açığındaki genişleme etkili olmuştur. Özellikle altın ithalatındaki hızlı artışa bağlı olarak Nisan ayında dış ticaret açığı Haziran 2011'den bu yana aylık bazda en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

Yurt içi talepteki artış cari açığa yansdı.

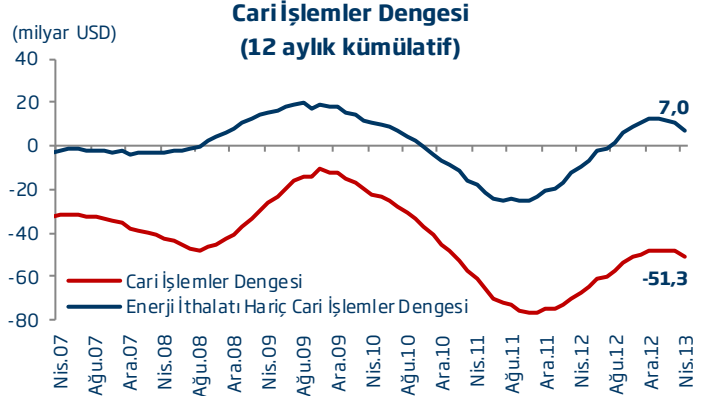
Cari açık yılın ilk dört ayı itibarıyla geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %17,2 artarak 24,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu dönemde cari açıktaki kaydedilen genişlemede, 2013 yılı ilk çeyrek büyüme verilerinin işaret ettiği gibi özel sektörün ve kamunun yurt içi tüketim harcamalarındaki artışın yanı sıra, geçtiğimiz yıl büyümeye önemli destek sağlayan net ihracatın katkısının ortadan kalkması etkili olmuştur.

12 aylık kümülatif cari açık da Nisan ayında bir önceki aya kıyasla 3,6 milyar USD artarak 51,3 milyar USD'ye yükselmiştir.

Öte yandan, yılın ilk dört ayında net turizm gelirleri geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %27,6 artarak 4,3 milyar USD'ye ulaşmış ve cari açıktaki genişlemeyi bir miktar sınırlandırmıştır.

Doğrudan yatırımlar düşük düzeyini sürdürdü.

Nisan ayında net doğrudan yatırımlar 0,5 milyar USD ile düşük seyrini sürdürmüştür. Yılın ilk dört ayında da net doğrudan yatırımlar geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %11,4 azalarak 2,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir. Sadece yurt içine yönelik doğrudan yatırımlara bakıldığında, söz konusu sermaye girişlerindeki azalma daha belirgin göze çarpmaktadır. Nitekim, yurt içine yönelik doğrudan yatırımlar yılın ilk dört ayında geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %37,5 gerileyerek 3,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir.

Portföy yatırımları güçlü seyrini korudu.

Gelişmiş ülke merkez bankalarının genişletici yöndeki para politikalarına devam etmesi ve Türkiye'de ay boyunca devam eden ikinci bir kredi derecelendirme kuruluşu tarafından not artımı yapılacağı beklentileri, Nisan ayında Türkiye'ye yönelik portföy yatırımlarının aylık bazda tarihi yüksek bir seviye olan 9,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşmesine neden olmuştur. Nisan ayında portföy yatırımlarının alt kalemlerine bakıldığında, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 133 milyon USD, devlet iç borçlanma senetleri piyasasında ise 4,5 milyar USD net alım yaptığı görülmektedir. Ayrıca, yurt dışında gerçekleştirilen tahvil ihraçları yoluyla Nisan ayında kamu kesimi 1,5 milyar USD, bankalar 1,35 milyar USD ve reel sektör 1,5 milyar USD düzeyinde borçlanmıştır. İlk dört aylık dönemde de, toplam portföy yatırımları geçtiğimiz yılın aynı döneminin yaklaşık 3 katına çıkarak 18,1 milyar USD düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bankaların yurt dışından kısa vadeli kredi kullanımı devam etti.

Nisan ayında bankalar yurt dışından 1,2 milyar USD net kredi kullanmıştır. Böylece, yılın ilk dört ayında, bankaların net kredi kullanımı geçtiğimiz yılın aynı dönemindeki 1 milyar USD'den 8,0 milyar USD'ye yükselmiştir. Vade dağılımına bakıldığında bankaların bu dönemde uzun vadeli kredilerde net kredi geri ödeyicisi, kısa vadeli kredilerde ise net kredi

Türkiye'ye Net Sermaye Girişlerinin Dağılımı

(12 aylık kümülatif, milyon USD)

	Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2012	Nisan 2013
Cari İşlemler Dengesi	-47.729	-51.301
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	68.543	85.408
-Doğrudan Yatırımlar	8.484	8.199
-Portföy Yatırımları	40.789	52.657
-Diğer Yatırımlar	17.847	33.389
-Net Hata ve Noksan	1.467	-8.799
-Diğer	-44	-38
Rezervler⁽¹⁾	-20.814	-34.107

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyecektir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını ifade etmektedir.

Kaynak: TCMB

Ödemeler Dengesi - Nisan 2013

İktisadi Araştırmalar Bölümü

kullanıcısı olduğu dikkat çekmektedir. Yılın ilk dört aylık döneminde bankaların yurt dışından kredi kullanımındaki artışa karşılık, reel sektörün bu dönemde yurt dışı kredi kullanımını azalttığı dikkat çekmektedir. Nitekim, bahsi geçen dönemde reel sektörün net kredi kullanımı 2,6 milyar USD'den 1,4 milyar USD'ye gerilemiştir. Bankacılık sektörünün aksine bu bakiyenin önemli bir kısmı uzun vadeli kredilerden oluşmaktadır. 12 aylık kümülatif olarak değerlendirildiğinde, bankaların uzun vadeli borç çevirme oranı %93,6, banka dışı kesimin ise %116 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Yurt dışı kredi kullanımının yanı sıra yurt dışı bankaların yurt içi bankalar nezdinde tuttukları mevduat hacmi de Nisan ayında 2,6 milyar USD, yılın ilk dört ayında 6,5 milyar USD artış kaydetmiştir. Söz konusu artışın çoğunluğu yabancı para mevduattan kaynaklanmaktadır.

Rezerv varlıklarda belirgin artış...

Nisan ayında cari açık kaynaklı finansman ihtiyacının oldukça üzerinde sermaye girişine işaret eden portföy yatırımları ve diğer yatırımlar TCMB'nin rezerv varlıklarını önemli ölçüde artırmasına olanak vermiştir. Bu çerçevede, rezerv varlıklar Nisan ayında 7,3 milyar USD, yılın ilk dört ayında 14,3 milyar USD artış kaydetmiştir.

Beklentiler...

Cari açık, 2013 yılının 1. çeyreğine ilişkin büyüme verilerinin

de teyit ettiği üzere iç talepteki toparlanma paralelinde genişlemeye başlamıştır. Son dönemde altın ithalatındaki belirgin artış da cari açığı genişlemeyi hızlandırmıştır. Ekonomik aktivitedeki canlanmanın devam etmesi paralelinde cari açığı artıran artış eğiliminin 2013 yılı genelinde süreceği tahmin edilmektedir. Yılın ilk dört ayına ilişkin veriler doğrudan yatırımlar dışında yurt içine sermaye girişlerinin oldukça güçlü olduğunu göstermiş ve finansman tarafında sorun yaşanmadığına işaret etmiştir. Bununla birlikte, sermaye girişlerinin kısa vadeli yapısı risk unsuru olmaya devam etmektedir. Nitekim, Mayıs ayında Moody's'in Türkiye'nin notunu yatırım yapabilir seviyeye yükseltmesinin ardından gelen kâr satışlarına bağlı olarak sermaye çıkışları yaşandığı gözlenmiştir. Bu gelişmelerin yanı sıra Fed'in varlık alım programını azaltabileceğine yönelik endişeler de zaman zaman gelişmekte olan ülkelere yönelik sermaye akımlarını olumsuz etkilemektedir. Bu çerçevede, Haziran ayının ilk haftalarında yurtiçindeki gelişmelerin de katkısıyla TL'deki değer kaybının hızlanması ve oynaklığın artması nedeniyle, TCMB kısa süreli ek parasal sıkılaştırma uygulamasının başlatılmasına karar vermiştir. TCMB politika faizinden yapılan fonlama miktarının geçici olarak azaltılacağı belirtilmiş ve gerekli görülürse gün içi döviz satım ihalelerinin veya doğrudan müdahalelerin de politika aracı olarak kullanılmasının söz konusu olabileceğini duyurmuştur.

Ödemeler Dengesi	(milyon USD)				
	Nisan 2013	Ocak-Nisan 2012 2013		% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-8.170	-20.763	-24.335	17,2	-51.301
Dış Ticaret Dengesi	-8.424	-21.932	-25.607	16,8	-69.001
Hizmetler Dengesi	941	3.379	3.700	9,5	23.233
Turizm (net)	1.291	3.363	4.292	27,6	22.488
Gelir Dengesi	-718	-2.710	-2.690	-0,7	-6.678
Cari Transferler	31	500	262	-47,6	1.145
Sermaye ve Finans Hesapları	9.589	16.105	29.943	85,9	60.100
Doğrudan Yatırımlar (net)	469	2.503	2.218	-11,4	8.199
Portföy Yatırımları (net)	9.340	6.222	18.090	190,7	52.657
Varlıklar	280	370	1.735	368,9	4.022
Yükümlülükler	9.060	5.852	16.355	179,5	48.635
Hisse Senetleri	133	775	526	-32,1	6.025
Borç Senetleri	8.927	5.077	15.829	211,8	42.610
Diğer Yatırımlar (net)	7.053	8.401	23.943	185,0	33.389
Varlıklar	144	-1.004	2.114	-	2.555
Efektif ve Mevduat	176	-643	2.610	-	4.470
Yükümlülükler	6.909	9.405	21.829	132,1	30.834
Ticari Krediler	2.049	175	5.587	3.092,6	6.420
Krediler	2.141	2.856	8.754	206,5	15.016
Bankacılık Sektörü	1.168	976	7.983	717,9	11.862
Bankacılık Dışı Sektörler	1.151	2.595	1.352	-47,9	5.113
Mevduat	2.676	6.345	7.438	17,2	8.892
Yurtdışı Bankalar	2.580	5.037	6.533	29,7	8.625
Yabancı Para	2.334	4.836	5.681	17,5	6.090
Türk Lirası	246	201	852	323,9	2.535
Yurtdışı Kişiler	192	1.692	1.239	-26,8	2.460
Rezerv Varlıklar (net)	-7.273	-1.004	-14.297	1.324,0	-34.107
Net Hata ve Noksan	-1.419	4.658	-5.608	-	-8.799

Kaynak: TCMB

Ödemeler Dengesi - Nisan 2013

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Kıvılcım Eraydın - Uzman

kivilcim.eraydin@isbank.com.tr

Erhan Gül - Uzman

erhan.gul@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman

bora.cevik@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman Yrd.

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.